

Mál nr. 105/2025

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Fjölskyldutrygging.

Gildissvið vátryggingar. Umfang tjóns. Sönnun. Undirtrygging.

Gögn.

1. Málskot móttakið 18. mars 2025 ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V dags. 16. apríl 2025 ásamt fylgiskjöllum.
3. Ódagsettar viðbótarathugasemdir M.

Málsatvik.

Samkvæmt fyrirliggjandi lögregluskýrslu, dags. 22. október 2024, var tilkynnt um innbrot í íbúð M hinn 14. október s.á. og að brotist hefði verið inn í þrjár geymslur í sama fjölbýlishúsi. M var erlendis á þessum tíma. Samkvæmt íbúa í húsinu var læsing útihurðar að því ónýtt. Samkvæmt vitnum hafði hávaða stafað frá íbúð M klukkan þrjú eða fjögur þá um nóttina og einnig klukkan fimm og eitt vitnanna sagðist hafa mætt tveimur aðilum í stiganum um kl. 7:30 um morguninn. Munir úr íbúð M og geymslunum fundust í bifreið X og húsnæði sem hann hafði til afnota. Í fyrirliggjandi ljósmyndaskjali lögreglu er m.a. að finna ljósmynd af dyrunum að íbúð M og segir við myndina að „Brotnað hafði úr karmi við læsingu að innanverðu. Ekki er að sjá önnur ummerki á hurð. Hurðinni virðist hafa verið þrýst upp með þeim afleiðingum að karmur gaf sig.“ Í skjalinu er að finna fleiri ljósmyndir af íbúð M og bera þær með sér að mikið tjón hafi verið unnið á innanstokksmunum hennar. Í framburði X fyrir lögreglu dags. 15. október 2024, kemur fram að hann hafi farið inn í íbúðina með leyfi M, en þeir væru gamlir vinir. Þá hafi hann tekið innanstokksmuni úr íbúðinni upp í skuld M við sig. Hann hafi farið inn í íbúðina, tekið þá muni sem M hafi sagt sér að taka og svo ekið burt. Íbúð M hafi verið ólæst og ástand hennar skelfilegt, M hafi verið búinn að „stúta“ henni. Skilji X ekki af hverju M sé að „setja sig upp“ með þessum hætti. Þá neitaði X því að hafa farið inn í geymslur í húsinu og hann hafi verið einn heima hjá sér umrædda nótt. Samkvæmt símaframburði M, dags. 15. október 2024, neitaði hann því að hafa heimilað X að fara inn í íbúð sína eða sækja nokkuð þangað og hafi enginn átt að fara í íbúðina meðan M væri erlendis. Þá sagðist M ekki skilja af hverju X hafi gert þetta „þar sem hann hefði talið þá vera vini“. Í skýrslu lögreglu kemur einnig fram að M hafi verið miður sín og hafi sem minnst viljað ræða við lögreglu að svo stöddu.

Í málskoti kemur fram að V hafi hafnað bótaskyldu á grundvelli þess að ekki væru ótvíræð merki um innbrot og þess að M hefði veitt V ófullnægjandi upplýsingar. Í málskoti er áréttað að um innbrot hafi verið að ræða jafnvel þó hurðarkarmur hafi aðeins brotnað við læsingu að innanverðu. Þá hafi hann verið í miklu andlegu áfalli við atburðinn og sé V nú að reyna að mistúlka orð hans um að þeir X séu vinir. Þeir séu ekki vinir þó M kannist við hann. Þá gerir M athugasemdir við þjónustu V en samskipti við það hafi verið erfið og löng bið eftir viðbrögðum og svörum þess. Þýfið úr innbrotinu sé þá enn í vörslum lögreglu og hafi M enn ekki fengið neitt af eigum sínum afhentar.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að það telji framburð M ótrúverðugan og sé misræmi í honum hvað varði tengsl M og X. Gefi gögn málsins til kynna að M og X hafi verið í samskiptum í aðdraganda atviksins og tilefni til að ætla að um sviðsetningu í þeim tilgangi að svíkja fé úr V hafi verið að ræða. Geti bótaskylda því ekki verið fyrir hendi.

Það sé þá skilyrði fyrir bótaskyldu að á vettvangi séu greinileg og ótvíræð merki þess að brotist hafi verið inn. Engar ljósmyndir liggi fyrir af skemmdum á hurðinni og sé óljóst hvort hún hafi verið brotin upp eða hvort skemmdir á karmi verði raktar til þess að X hafi gengið berserksgang í íbúðinni eða til annarra orsaka. Sé því bótaskylda ekki fyrir hendi. Þar sem ekki séu fyrir hendi augljós merki um innbrot telji V einnig nægilega sannað að X hafi farið inn í íbúðina með leyfi M. Skemmdarverketryggingarliður innbústryggingarinnar taki þá ekki til tjóns sem valdið er af einstaklingi sem hefur heimild til veru á heimili þess tryggða, þ.e. M. Þar sem gögn málsins beri með sér að X sé vinur M og hafi haft heimild til að vera í íbúð hans sé bótaskylda úr skemmdarverketryggingarliði því ekki heldur fyrir hendi.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur einnig fram að upplýsingar um tjón M séu mjög takmarkaðar. Hafi M ekki lagt fram neinar kaupnótur eða annað sem sýni fram á eignarhald hans eða verðmæti þeirra hluta sem hann telji upp í tjónstilkynningu til V. Komi þá ekki heldur fram hvort umræddir munir hafi verið teknir eða orðið fyrir skemmdum. Hvíli það á tjónþola að sýna fram á umfang tjóns síns og hafi það ekki verið gert. Er þá vísað til þess að M hafi þegar verið greiddar 500.000 kr. inn á tjónið og þar sem tjón hans sé að verulegu leyti ósannað liggi ekkert fyrir um að það hafi verið umfram þá fjárhæð.

Er þá tekið fram að umrædd greiðsla hafi átt sér stað áður en V fékk upplýsingar um vinskapið M og X og um frásögn X af því að hann hefði haft heimild til að fara í íbúðina. Hefðu þær upplýsingar legið fyrir hefði afstaða V verið önnur og engin greiðsla átt sér stað. Þar sem M hafi ekki upplýst um framangreint telji V að hann hafi mögulega brotið gegn ákvæði 18. gr. almennra skilmála V og 1. mgr. 47. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 er varði ranga upplýsingagjöf. Umrædd greiðsla feli því að engu leyti í sér viðurkenningu á greiðsluskyldu.

Að endingu kemur fram að M hafi tilgreint verðmæti tjónsmuna samtals að fjárhæð 11.005.000. Hluti innbús hans sé óskemmdur og því ljóst, sé mark tekið á upptalningu M, að innbúsverðmætið sé talsvert umfram 11 milljónir. Vátryggingarfjárhæð samkvæmt vátryggingarskírteini sé hins vegar 6.285.401 kr. Hafi M því, miðað við framangreint, verið verulega undirbyggður og mundi hugsanlegur bótaréttur hans því skerðast í hlutfalli við það.

Í viðbótarathugasemdum M er áréttað að engin heimild hafi verið til inngöngu í íbúðina. Fullyrðingar X um það standist enga skoðun og byggja aðeins á ósönnuðum og mótsagnarkenndum yfirlýsingum hans sjálfs, en hvorki gögnum né vitnisburði. Engar sannanir liggi fyrir um að M hafi veitt slíka heimild og annarlegt ástand og háttsemi hans við handtöku dragi enn úr sönnunargildi framburðar hvað það varði. Þá hafi verið augljós merki um innbrot á vettvangi. Það sé þá ósennilegt að um sviðsetningu hafi verið að ræða enda hafi fjölmörg vitni staðfest innbrot í geymslur í húsinu og orðið vör við óeðlilegar mannaferðir. Eigur M hafi þá fundist í vörslum X og verið haldlagðar. M hafi þá aldrei haldið því fram að hann og X væru nánir vinir, heldur hafi verið um að ræða klaufalegt orðalag í fyrstu skýrslutöku sem hann hafi leiðrétt síðar. Réttara sé að segja að þeir séu kunningjar sem hafi af og til hist í bænum. Þá telur M að kröfur V um sönnun á umfangi tjóns séu óraunhæfar. Enn fremur ítrekar M umkvartanir sínar hvað varðar þjónustu V sem hafi veitt takmarkaðar leiðbeiningar eða skýringar og ekki óskað eftir frekari rökstuðningi eða greinargerð áður en bótaskyldu var hafnað. Þá gerir M athugasemdir við aðdróttanir V þess um að hann hafi sviðsett innbrotið eða að öðru leyti gert brotlegur við lög og skilmála.

Álit.

Ágreiningur aðila varðar, svo sem að framan er rakið, ýmis atriði og verður hér reynt að taka afstöðu til hvers og eins þeirra.

Í framburði X fyrir lögreglu, dags. 16. október 2024, kemur fram að hann hafi haft heimild til inngöngu í íbúðina svo og til þess að fjarlægja þaðan muni í eigu M vegna skuldauppgjors þeirra á milli. Framburð X að þessu leyti verður að skoða í ljósi þeirra aðstæðna sem voru uppi, þ.e. að hann hafði verið handtekinn eftir húsleit lögreglu þar sem lagt var hald á muni sem tilkynntir höfðu verið stolnir. Gegn neitun M verður því ekki talið sýnt að X hafi haft heimild til að fara inn í íbúð hans. Það að M og X þekktist, eða hafi jafnvel verið vinir, felur þá ekki í sér sönnun þess að um sviðsetningu hafi verið að ræða. Verða þá ekki dregnar neinar afdráttarlausar ályktanir af því að M vildi „sem minnst ræða við lögreglu að svo stöddu“ er lögregla hafði samband við hann 15. október 2024.

Í skilmálum fjölskyldutryggingar M hjá V kemur fram að tryggingin bæti tjón vegna innbrots í læsta íbúð. Í skilmálanum segir einnig að það sé forsenda fyrir bótaskyldu að á vettvangi séu ótvíræð merki um innbrot. Fyrirliggjandi er lögregluskýrsla dags. 22. október 2024, þar sem kemur fram að tilkynnt hafi verið um innbrot í íbúð M svo og geymslu í hans eigu og geymslur í eigu annarra íbúa í húsinu. Í ljósmyndaskýrslu lögreglu segir þá, eins og áður er rakið, m.a. að hurð að íbúð M virðist hafa verið þrýst upp með þeim afleiðingum að karmur gaf sig. Samkvæmt ljósmyndaskýrslu lögreglu voru sambærileg ummerki við læsingar á geymslum í eigu M og annars íbúa. Að mati nefndarinnar er því sýnt fram á að um innbrot hafi verið að ræða og að á vettvangi hafi verið merki um það.

Samkvæmt framansögðu er það mat nefndarinnar að um bótaskyldan atburð, þ.e. innbrot, hafi verið að ræða. Samkvæmt því sem fram kemur í bréfi V til nefndarinnar innifelur fjölskyldutrygging M einnig skemmdarverkatryggingu sem bætir tjón vegna skemmdarverka, þ.e. skemmda á tryggðum munum sem

valdið er af ásetningi. Af ljósmyndum af vettvangi virðist sem töluverðar skemmdir hafi verið unnar á innbúi M, og af framburði vitna bærust háreysti úr íbúð hans um nóttina. V vísar til þess að samkvæmt skilmálum skemmdarverkatryggingar bæti vátryggingin ekki tjón sem valdið er af tryggða sjálfum eða einhverjum einstaklingi sem heimild hafi haft til veru á heimili tryggða. Samkvæmt því sem að framan segir um að ósannað sé að X hafi haft heimild til veru á heimili M umrætt sinn telur nefndin þá undantekningu ekki eiga við í þessu tilviki.

Samkvæmt framanrituðu er það mat nefndarinnar að bótaréttur vegna innbrots og skemmdarverka sé sem slíkur fyrir hendi. Á M því rétt á bótum vegna þess tjóns sem sýnt er fram á að hafi orðið.

Það hvílir á M að sýna fram á umfang tjóns síns. Í tjónstilkynningu M til V dags. 17. október 2024, er að finna lista yfir skemmda/stolna muni. Að sögn V er heildarverðmæti munanna sagt um 11 milljónir króna. Ekki er í listanum gerður neinn greinarmunur á því hvort um stolna eða skemmda muni er að ræða.

Samkvæmt fyrirliggjandi lögregluskýrslu, dags. 22. október 2025, svo og skýrslu lögreglu um framburð X dags. 16. október 2025, fannst töluvert af eignum M í húsnæði X og virðist lögregla hafa lagt hald á þá muni. Verður því að gera ráð fyrir að M hafi fengið, eða muni fá, þær eigur sínar afhentar að nýju og er því ósannað að hann hafi orðið fyrir tjóni vegna þjófnaðar á þeim. Ekki liggja heldur fyrir frekari upplýsingar um verðmæti þeirra hluta sem taldir eru upp í tjónstilkynningu, né nánari upplýsingar um ástand þeirra, að frátöldum ljósmyndum í lögregluskýrslu.

Verður þá að taka undir með V varðandi það að miðað við tjón að fjárhæð 11 milljónir kr. virðist sem um undirtryggingu sé að ræða, en vátryggingarfjárhæð tryggingarinnar mun vera 6.285.401 kr. Það felur í sér að heildarbætur vegna alltjóns á hinum vátryggðu munum geta ekki numið hærri fjárhæð en 6.285.401 kr.

Fyrir liggur að V hefur þegar greitt M bætur að fjárhæð 500.000 kr. Með hliðsjón af þeim vafa sem er uppi um verðmæti hinna skemmdu/stolnu muna sem M mun ekki fá afhenta að nýju frá lögreglu, telst M ekki hafa sýnt fram á það fyrir nefndinni að tjón hans nemi hærri fjárhæð.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta vegna innbrots og skemmdarverka úr fjölskyldutryggingu sinni hjá V. Sá réttur takmakast við umfang þess tjóns sem sýnt er fram á að M hafi orðið fyrir svo og hlutfall af vátryggingarfjárhæð samkvæmt vátryggingarskírteini. Ekki er sýnt fram á það fyrir nefndinni að tjón samkvæmt framansögðu nemi hærri fjárhæð en V hefur þegar innt af hendi.

Reykjavík, 25. júní 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir